

Tjänsteutlåtande

Budget- och kvalitetsenheten

Datum 2019-02-13

Dnr 2019/0027

Till Kommunstyrelsen

Återrapportering av uppdrag 38 (budget 2019) Ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har gett Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilt boende med 10 platser i samråd med Budget- och kvalitetsenhet. Socialförvaltningen i samråd med budget- och kvalitetsenheten har tagit fram ett förslag utifrån 10 platser. Förslaget är en ersättningsnivå på 2 316 kr per dygn och plats inkl. lokal och kapitalkostnader. Detta innebär 875 kr (varav 632 kr omsorg) högre än andra särskilda boende på fastlandet. Ökade kostnader för 10 platser och år blir 3 193 tkr jämfört med fastlandet.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens beslut

1. Ersättningsnivåer beaktas i budgetarbete då Ljusterö särskild boende kan invigas
2. Återrapporteringen överlämnas vidare till Kommunfullmäktige.

Bakgrund

År 2015 fattade Kommunfullmäktige beslut om att godkänna en förstudie om Ljusterö särskilda boende. I ärende kommunens budget 2018 har Kommunfullmäktige beslut om att ge vård- och omsorgsnämnden att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med 10 platser i samråd med Budget- och kvalitetsenheten. Vård- och omsorgsnämnden har tagit fram ett förslag med hänsyn till särskilda förutsättningar för 10 platser på Ljusterö.

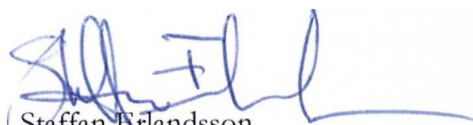
Förvaltningens slutsatser

Förslaget innebär högre kostnader med ca 46% (varav 38% för omsorg) jämfört med motsvarande insats på fastlandet som är större omfattning än 10 platser. Den totala kostnaden för 10 platser är ca 10 Mkr. Sammanlagt innebär förslaget en merkostnad för kommunen årligen för driften av det särskilda boende på 3,2 Mkr (875 kr per dygn och plats) varav cirka 72% är hänförlig till omvården och 28% till nybyggnation för lokaler.

Tidigare beredning och beslutsunderlag

Vård- omsorgsnämndens protokoll 6 1:8 (2019-01-22)

Socialförvaltningen tjänsteutlåtande 2019-01-07

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Mohammed Khoban
Budget- och kvalitetschef

VON § 1:8

Dnr. VON 2017/0083-730

Återrapportering av uppdrag 38 (budget 2018) från fullmäktige – Vård- och omsorgsnämndens får i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med 10 platser i samverkan med budget- och kvalitetsenheten

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Upphäva beslut VON 2018-01-23 § 1:7.
2. Återrapportera uppdraget att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med tio platser i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten till Kommunfullmäktige.

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Fastställa ersättningsnivån för Ljusterö särskilda boende till 2 316 kr per plats och dygn enligt 2019 års nivå.
2. Från och med året då Ljusterö särskilda boende invigs förstärka Vård- och omsorgsnämndens budgettram med 3,2 mkr på helår enligt 2019 års nivå för de merkostnader för boendet som uppstår.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat om ett särskilt boende för äldre på Ljusterö. Då förutsättningarna är annorlunda än för andra särskilda boenden har Kommunfullmäktige i budgetärendet 2018 givit Vård- och omsorgsnämnden i uppgift att ta fram ersättningsnivåer för omsorgen i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten. Förslaget innebär en ersättningsnivå på 2 316 kr per dygn och plats. Sammanlagt inklusive lokal- och kapitalkostnader innebär Ljusterö särskilt boende en merkostnad på cirka 3,2 mkr per år jämfört med om platser hade nyttjats i befintligt särskilt boende.

Beslutsunderlag

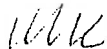
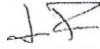
Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-01-07.

Förslag till beslut

Monika Kjellman (L) yrkar bifall till Socialförvaltningens beslutsförslag innebärande:

1. Upphäva beslut VON 2018-01-23 § 1:7.
2. Återrapportera uppdraget att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med tio platser i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten till Kommunfullmäktige.

Forts.

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

VON § 1:8, forts.

**Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå
Kommunfullmäktige besluta**

1. Fastställa ersättningsnivån för Ljusterö särskilda boende till 2 316 kr per plats och dygn enligt 2019 års nivå.
2. Från och med året då Ljusterö särskilda boende invigs förstärka Vård- och omsorgsnämndens budgetram med 3,2 mkr på helår enligt 2019 års nivå för de merkostnader för boendet som uppstår.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Monica Kjellmans (L) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

Kommunfullmäktige
Budget- och kvalitetsenheten

MK LF

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen
Sara Eriksson

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2019-01-07
Dnr VON 2017/0083

Återrapportering av uppdrag 38 (budget 2018) från Kommunfullmäktige - Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med 10 platser i samverkan med Budget och kvalitetsenheten.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat om ett särskilt boende för äldre på Ljusterö. Då förutsättningarna är annorlunda än för andra särskilda boenden har Kommunfullmäktige i budgetärende 2018 givit Vård- och omsorgsnämnden i uppgift att ta fram ersättningsnivåer för omsorgen i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten. Förslaget innebär en ersättningsnivå på 2 316 kr per dygn och plats. Sammanlagt inklusive lokal- och kapitalkostnader innebär Ljusterö särskilt boende en merkostnad på cirka 3,2 mkr per år jämfört med om platser hade nyttjats i befintligt särskilt boende.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. Upphäva beslut VON 2018-01-23 § 1:7
2. Återrapportera uppdraget att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med tio platser i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten till Kommunfullmäktige

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Fastställa ersättningsnivån för Ljusterö särskilda boende till 2 316 kr per plats och dygn enligt 2019 års nivå
2. Från och med året då Ljusterö särskilda boende invigs förstärka Vård- och omsorgsnämndens budgetram med 3,2 mkr på helår enligt 2019 års nivå för de merkostnader för boendet som uppstår

Bakgrund

År 2015 fattade Kommunfullmäktige beslut om att godkänna en förstudie om Ljusterö särskilda boende medförande bland annat att ge Armada uppdrag att bygga lokalen, att senare beakta Vård- och omsorgsnämndens begäran om förstärkt budgetram samt att senare ge nämnden i uppdrag att ta fram förslag på ersättningsnivå för omsorgen (se bilaga KF beslut).

I ärende budget 2018, verksamhetsplan 2019-2020 fattade Kommunfullmäktige beslut om att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterös särskilda boende med 10 platser i samråd med Budget- och kvalitetsenheten. Uppdraget skulle återredovisas i mars 2018, detta baserat på att byggnationen möjligen skulle stå klar 2019. Upphandlingen av byggnationen blev uppskjuten. Vård- och omsorgsnämnden fattade beslut med återredovisning på

Tjänsteutlåtande

februariesammanträdet 2018. På grund av nya förutsättningar ersätts det beslutet med nytt beslutsförslag genom detta ärende.

Armada Fastighets AB har projekterat för det särskilda boendet och kan starta en upphandling för byggnationen av detsamma. En upphandling har genomförts, resultatet avvisades då enbart en anbudsgivare deltog. Det särskilda boendet kan tidigast stå klart om två år, i början av 2021.

Förvaltningens slutsatser

Föreliggande tjänsteutlåtande innehåller förslag på ersättningsnivå för Ljusterö särskilda boende i form av en ersättning per plats och dygn som ska utgå till utföraren. Särskilda förutsättningar för ersättningen redovisas. Ersättningen är högre än ersättningen för motsvarande insats på fastlandet. Förslaget har tagits fram i samråd med representant för budget- och kvalitetsenheten. En konsekvensbeskrivning bifogas detta tjänsteutlåtande som innefattar förutsättningarna som uppstår på grund av det geografiska avståndet till Ljusterö samt storleken på det särskilda boendet. Avvägningar har gjorts mellan ekonomiska perspektiv och den kvalitet och säkerhet i omvårdnaden som erbjuds.

Föreslagen ersättning samt förutsättningar

Den föreslagna ersättningen är 2 316 kr per dygn och plats (2019 års nivå, exklusive momskompensation).

Inriktningen på det särskilda boendet blir somatisk, dvs brukaren kommer att ha fysiska omsorgsbehov som primär orsak till sitt biståndsbeslut. Boendet kommer att omfatta tio lägenheter, varav en lägenhet storleksmässigt är anpassad för parboende. Boendet kommer att ingå i valfrihetssystemet för brukaren på så sätt att platserna blir valbara vid ett bifallsbeslut.

Ersättningen bygger på att utföraren alla dagar i veckan har en bemanning med två undersköterskor dag- och kvällstid, en sjuksköterska dagtid, samt en undersköterska nattetid (samplanering med andra verksamheter förutsätts). Se separat bilaga med "Förutsättningar ersättning för särskilt boende på Ljusterö" samt "Konsekvensbeskrivning särskilt boende Ljusterö".

Lokalkostnader och merkostnader

Vård- och omsorgsnämnden hyr det framtida särskilda boendet av Armada Fastighets AB och blir då hyresvärd till brukarna. Det uppstår en mellanskillnad mellan kostnaden för hyran till Armada och intäkten i form av hyror från brukarna/hyresgästerna. Denna skillnad uppgår till cirka 398 kr per dygn och plats (som jämförelse kan nämnas att på Enebacken är mellanskillnaden cirka 190 kr per dygn och plats). Det tillkommer en kostnad på ca 55 kr per dygn och plats för avskrivning av inventarier.

Sammantaget innebär förslaget en merkostnad för kommunen årligen för driften av det särskilda boendet på 3,2 miljoner kr (863 kr per dygn och plats) varav cirka en fjärdedel är hänförlig till nyproduktionskostnaden för lokalen och tre fjärdedelar till kostnad för omvårdnaden. Detta i jämförelse med vad motsvarande plats kostar på fastlandet i Österåkers kommun (hypotetiskt jämfört med Enebacken).

Tjänsteutlåtande

Tidigare beredning och beslutsunderlag

- Kommunfullmäktige 2015-02-09, § 1:20
- Kommunfullmäktige 2017-11-20, § 8:4

Bilagor

Bilaga 1, Förutsättningar ersättning för särskilt boende på Ljusterö, daterad 2018-09-10

Bilaga 2, Konsekvensbeskrivning för nattbemanning och sjuksköterskebemanning, daterad 2018-09-10

Bilaga 3, KF beslut 2015-02-09, § 1:20 samt bilaga förstudie

Bilaga 4, KF beslut 2017-11-20, § 8:4 punkt 38

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sigbritt Sundling
Enhetschef

Expedieras

Kommunstyrelsen

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Datum: 2014-10-15

Förstudie för särskilt boende på Ljusterö

Bakgrund

I budget 2013 gav Kommunfullmäktige Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att göra en förstudie för Ljusterö särskilt boende. Uppdraget ska återrapporteras till Kommunfullmäktige under 2014.

Armada Fastighets AB har tagit fram förslag på tre alternativa placeringar av ett särskilt boende vid Görjansgården på Ljusterö och uppskattade hyror och driftskostnader har beräknats utifrån dem. Hyrorerna är preliminära och kan slutligen bestämmas först när en mer omfattande projektering görs i samband med beställning av byggnation. Två av alternativen (A och B) är placerade väster om Görjansgården, rymmer 10 lägenheter och kräver en detaljplaneändring. Ett av alternativen (C) är placerad öster om Görjansgården, rymmer 8 lägenheter och kan byggas inom befintlig detaljplan.

Driftkostnader för verksamheten har beräknats utifrån 10 respektive 8 platser.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens nettokostnadsram skulle behöva förstärkas med 10 373 596 kr om alternativ A eller B med 10 lägenheter väljs eller med 9 429 428 kr om alternativ C med 8 lägenheter väljs.

Ett särskilt boende på Ljusterö skulle behöva ha en ersättning till utföraren som uppgår till 2 509 kr per dygn och lägenhet (10 lägenheter) eller 2 932 kr per dygn och plats (8 lägenheter). Tillkommande lokalkostnad för kommunen är 333 kr respektive 297 kr per dygn och lägenhet.

Total kostnad per dygn och lägenhet blir då 2 842 kr (alternativ A och B, 10 lägenheter) eller 3 229 kr (alternativ C, 8 lägenheter).

Jämförande kostnad på Enebacken är 1 907 kr per dygn och lägenhet enligt 2014 års nivå. Då utgör lokalkostnaden cirka 190 kr.

Förutsättningar

Ljusterö har en relativt sett liten befolkning för att behöva ett särskilt boende. Ett särskilt boende byggs vanligtvis med minst 40 lägenheter, detta för att uppnå skalfördelar i drift och ekonomi. På Ljusterö skulle en rimlig storlek vara 8-10 lägenheter. En verksamhet kan ta emot personer boende på Ljusterö, men även personer som flyttar från fastlandet. Det går också att använda ett par av lägenheterna som korttidsboende eller växelvis boende, där personer kan bo vid utskrivning från sjukhus eller för avlastning för anhöriga.

Att ha det särskilda boendet i nära anslutning till Görjansgården kan medföra vissa fördelar för verksamheten. T ex kan aktiviteter på Görjansgårdens trygghetsboende besökas av boende från det särskilda boendet, och mat kan transporteras på ett säkert sätt inomhus. Det kan också finnas vissa samordningsvinster för personalplanering och ledning. Detta under förutsättning att det är samma utförare som driver det särskilda boendet som har verksamhet genom hemtjänst och träffpunkt på trygghetsboendet Görjansgården.

Behov av särskilt boende på Ljusterö

På Ljusterö bor cirka 1 750 personer (av Österåkers kommuns totala befolkning om cirka 40 500 personer). Nedan redovisas Statistiska Centrabyråns befolkningsprognos för Ljusterö.

SCB befolkningsutveckling Ljusterö

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0-5	55	64	81	92	104	111	120	127	132	136	140
6-15	136	145	141	154	160	164	171	178	186	192	203
16-19	77	70	70	65	65	67	65	72	74	79	81
20-64	916	913	932	943	944	932	943	948	958	971	980
65-79	424	441	449	454	460	466	455	452	439	422	415
80-	106	106	101	99	102	98	108	115	124	133	140
Totalsumma	1714	1739	1776	1808	1836	1838	1863	1892	1913	1934	1959

Som framgår av prognosen, varierar antalet äldre över åren. Antalet personer 80 år och äldre sjunker något under de närmaste åren, för att sedan öka igen. Prognosen ovan tar dock inte hänsyn till nybyggnation, utflyttning och inflyttning (t ex från tidigare fritidsgäster).

Statistik i kommunen bland befolkningen som helhet visar att cirka 12,5 % av personerna över 80 år har behov av särskilt boende för äldre, samt någon enstaka procent av de som är 65-79 år. Detta skulle innebära att 14-20 personer av Ljusterös befolkning i snitt skulle behöva bo på särskilt boende för äldre under de kommande åren.

Idag är det 12 av personerna med beslut om särskilt boende i Österåker som tidigare bodde på Ljusterö. Då inkluderas även de som har växelvärd eller korttids. Uppgiften är från juli-september 2014.

Placering och hyra

Det särskilda boendet kan projekteras av Armada i närhet till de verksamheter som redan finns på Ljusterö. Detta är ett trygghetsboende (Görjansgården) med träffpunktsverksamhet, en daglig

verksamhet, två gruppboendestäder och en skola. Ljusterö torg med dagligvaruaffär finns en kilometer bort. Färjeläget ligger cirka tre kilometer bort. Det finns busshållplatser 500 meter från Görjansgården.

Det finns två huvudsakliga alternativa placeringar, väster eller öster om Görjansgården. Se bilaga 1.

Väster om Görjansgården, alternativ A och B

Väster om Görjansgården finns en tomt som Armada nyligen har införskaffat. Den är, med undantag för ett äldre hus, obebyggd och utrymme finns att bygga till åt det hållet. Tomten är inte detaljplanerad och en detaljplan skulle behöva antas för att möjliggöra byggnation.

Ett särskilt boende med 10 lägenheter skulle kunna byggas ut i den riktningen. Det finns två alternativa placeringar, A och B. Se bilaga 2 och 3. Anslutningen till Görjansgården skulle då kunna vara från trygghetsboendets gemensamhetsutrymme eller från en passage längre upp i byggnaden.

Projekteringskostnaden för alternativ 2 bedöms vara 23 625 tkr. Med den investeringen blir hyran för kommunen 2 044 tkr per år med en avskrivning på 3 % och ränta på 3,5 %. Ett mer tillförlitligt pris kan tas fram först efter en mer omfattande projektering, där bland annat markförhållanden undersöks, liksom förutsättningar för vatten och avlopp.

En detaljplan tar cirka 1 år att genomföra, med prioriterad hantering. Byggtiden är därefter cirka 1 ½ år inklusive projektering. Detta förutsatt att detaljplan och bygglov ej överklagas eller projektet stöter på andra hinder.

Hyra 10 lägenheter (alternativ A och B)

Kommunens hyreskostnad till Armada för en fastighet med 10 lägenheter blir runt 2 044 tkr per år. Detta kan generera en intäkt från andrahandshyresgäster om 828 tkr per år (baserat på en hyra på 6 900 kr/månad och lägenhet), och därmed ge kommunen en total kostnad på 1 216 tkr per år. Kostnad per lägenhet och dygn blir 333 kr.

Öster om Görjansgården, alternativ C

Det särskilda boendet kan förläggas i anslutning till Görjansgårdens östra del. Se bilaga 4. En enplansbyggnad på cirka 600 kvm, som kan rymma 8 lägenheter inklusive gemensamhets- och personalytor, med täckt övergång till den befintliga byggnaden rymms där. Det särskilda boendet kommer då att vara nära tomtgränsen och nära en LSS-gruppboendestad. Tomtens detaljplan medger en byggnation på upp till 1 000 kvm utöver de byggnader som redan finns där. Dock innebär tomtgränsen att det inte går att bygga större yta just i anslutning till Görjansgården.

Projekteringskostnaden för alternativ C bedöms vara 18 900 tkr. Med en investering på 18 900 tkr blir hyran inklusive drift 1 529 tkr per år med en avskrivning på 3 % och ränta på 3,5 %. Se ovan angående projektering.

Förutsatt beslut från kommunen med beställning till Armada, är byggtiden cirka 1 ½ år inklusive projektering. Detta förutsatt att bygglov ej överklagas eller projektet stöter på andra hinder.

Hyra 8 lägenheter (alternativ C)

Enligt de preliminära beräkningarna skulle hyreskostnaden till Armada bli cirka 1 529 tkr per år. Intäkter från 8 hyresgäster blir 662 tkr (baserat på en hyra på 6 900 kr/månad och lägenhet), vilket ger en total kostnad för kommunen på 868 tkr. Detta ger en kostnad per lägenhet och dygn på 297 kr för själva lokalen.

Som jämförelse kan nämnas att motsvarande kostnad för kommunen för verksamheten på Enebacken byggd 2006 är cirka 190 kr per lägenhet och dygn.

Ersättning för drift av verksamheten

Förutom hyran behövs en driftbudget för att tillhandahålla omsorgen på det särskilda boendet. Idag finns en ersättningsmodell för särskilt boende för äldre, där Vård- och omsorgsnämnden utger ersättning per plats och dygn. Denna ersättning förutsätter dock att det är ett större antal lägenheter än vad som blir fallet på Ljusterö. Dessutom finns det en något större risk i att det kan finnas ej uthyrda lägenheter i ett särskilt boende på Ljusterö, eftersom kundunderlaget är mindre än på fastlandet och man kan anta att färre personer totalt överväger valet att bo på Ljusterö jämfört med andra särskilda boenden i kommunen.

För att hantera dessa skillnader är det rimligt att Ljusterö särskilda boende hanteras utanför kommunens valfrihetssystem för insatsen vad gäller relationen med utföraren. Uppdraget att driva det särskilda boendet kan upphandlas eller beställas av Produktionsstyrelsen. För att uppnå samordningsvinster med övriga verksamheter i anslutning till det särskilda boendet är en förutsättning att Produktionsstyrelsen får uppdraget.

Kommuninvånarna kan fortfarande ha möjlighet att välja verksamheten efter önskemål.

Ersättning för drift av verksamheten för 8 respektive 10 platser (alternativ A, B och C)

För en verksamhet med 8 lägenheter skulle en dygnersättning bli 2 932 kr per lägenhet. Detta inkluderar personalkostnader (omvårdnadspersonal, sjuksköterska, arbetsterapeut, sjukgymnast, nattpersonal, samt enhetschef) samt övriga kostnader om 20 % av personalkostnaderna (förbrukningsmaterial, utbildning, övrigt). Denna ersättning har inte tagit hänsyn till differentiering beroende på om inriktningen ska vara demens eller inte, utan är lagd som ett bedömt genomsnitt.

Bemanningen skulle räcka till dubbelbemanning dagtid, samt tre personal i tjänst vissa timmar, och dubbelbemanning på nattetid.

Sjuksköterskebemanningen uppgår sammanlagt till kostnaden av 0,75 av en heltidstjänst. Detta skulle rimligen delas upp på en mindre andel på plats på Ljusterö, samt en kostnad för inställelse-tid.

Samtliga ersättningar är angivna utan momskompensation. Den vänstra tabellen visar ersättning per lägenhet för ett särskilt boende med 8 platser, den högra tabellen visar ersättning per lägenhet för ett särskilt boende med 10 platser.

Dygnskostnad 8 platser (alternativ C)		Dygnskostnad 10 platser (alternativ A och B)	
Antal platser	8	Antal platser	10
Antal dygn/år	365	Antal dygn/år	365
Totalt antal dygn	2 920	Totalt antal dygn	3 650
Totala kostnader/år	8 561 828	Totala kostnader/år	9 157 596
Kostnad per dygn	2 932	Kostnad per dygn	2 509

Skillnaden mellan de båda alternativen är att undersköterskebemanningen för 10 lägenheter höjs med 1 tjänst jämfört med för 8 lägenheter. Alla andra kostnader är lika. Det är alltså relativt sett mindre kostsamt att lägga till drift för två lägenheter (driftskostnaden ökar med 600 tkr för två lägenheter, vilket ger en minskning av dygnspriset med 423 kr per dygn och plats).

Jämförelse med beslutad ersättning (exklusive lokalkostnader)

Den av Kommunfullmäktige beslutade ersättningen för särskilt boende för äldre ser ut som följer (samtliga ersättningar är angivna utan momskompensation)

Jämförelse

Ersättning omvårdnad 2014	1 486
Ersättning demens 2014	1 751
Genomsnittlig ersättning 2014	1 714

Om en jämförelse med den genomsnittliga ersättningen 2014 görs (baserat på genomsnittlig ersättning 2013 uppräknad med 2 %), skulle utfallet på 8 respektive 10 platser se ut så här

Merkostnad för 8 respektive 10 platser per dygn

Genomsnittlig ersättning 2014 (2013 års uppräknad 2 %)	1 714
Ersättning 8 platser	2 932
Merkostnad per plats/8 platser	1 219
Ersättning 10 platser	2 509
Merkostnad per plats/10 platser	795

Merkostnad drift per år 8 platser

Genomsnittlig ersättning 8 platser	5 003 712
Kostnad Ljusterö 8 platser	8 561 828
Mellanskillnad = Merkostnad	3 558 116

Merkostnad drift per år 10 platser

Genomsnittlig ersättning 10 platser	6 254 640
Kostnad Ljusterö 10 platser	9 157 596
Mellanskillnad = Merkostnad	2 902 956

Ersättning för ej belagd plats

Då omfattningen av bemanningen på ett särskilt boende för äldre på Ljusterö är relativt sett liten, är det inte rimligt att tro att verksamheten kan minska bemanningen när det blir en ej belagd plats. För att ge den som bedriver verksamheten rimliga förutsättningar bör samtliga platser ersättas samtliga dygn, oavsett beläggning. Vård- och omsorgsnämnden styr beläggning.

Osäkra faktorer

Det finns en rad faktorer som kan påverka utformningen av och kostnaderna för ett särskilt boende på Ljusterö. En preliminär riskbedömning visar vissa osäkra faktorer.

- Den slutliga produktionskostnaden. Samtliga produktionskostnader är inte fastställda. För att ge ett mer exakt besked av kostnad för en byggnation behöver en fullständig projektering genomföras, något som Armada kan göra efter en beställning från kommunen.
- Möjlig besparing då hemsjukvården blir kommunal (sjuksköterskeresurser). Om kommunen ska ta över huvudmannskapet för hemsjukvården kommer det att finnas vissa möjligheter att undersöka samordningsvinster, detta då det kommer att behöva finnas mer kommunala sjuksköterskeresurser på Ljusterö.
- Val av inriktning (demens eller omvårdnad). Detta kan påverka vad som är en lämplig bemanning och därmed en rimlig ersättning. Det kan också finnas risker för problem om personer med demenssjukdom ska bo tillsammans med personer som ej har demenssjukdom.
- Påverkan av nya krav på bemanning inom särskilt boende. Socialstyrelsens nya krav på bemanning inom omsorgen om de med demenssjukdom träder i kraft 31 mars 2014. Föreskrifter om bemanning i samtliga särskilda boenden för äldre är under framtagande. Det är ännu oklart i vilken mån dessa kommer att behöva påverka ersättningens storlek.
- Beläggningsen på det särskilda boendet. Beroende på hur beläggningsen bedöms vara på ett särskilt boende på Ljusterö, finns en risk för att kommunen kommer att utge ersättning för många ej belagda dygn. Att titta på de personer som idag har beslut om särskilt boende och som tidigare bodde på Ljusterö kan ge en fingervisning av efterfrågan. Men detta måste också kombineras med andra förutsättningar som kan påverka såsom eget val och behov av särskild inriktning på boendeformer. Det byggs också flera nya särskilda boenden i kommunen, vilket kan påverka efterfrågan från kunderna.
- Användning av lägenheterna som permanentbostäder eller korttids- eller växelvårdsplatser. Om behov av permanentbostäder relativt sett korttids- eller växelvårdsplatser ändras kan lägenheterna med viss framförhållning användas flexibelt.
- Rekrytering. Verksamheter på Ljusterö uppger i dagsläget att det kan vara svårt att rekrytera utbildad personal.

Konsekvensbeskrivning ersättningsnivå Ljusterö särskilt boende

Vård- och omsorgsnämnden lämnar förslag till Kommunfullmäktige på ersättningsnivå för Ljusterö särskilt boende. Ersättningen föreslås utgå per plats och dygn och bygger på förutsättningar definierade av boendets geografiska läge och storlek. Båda dessa förutsättningar leder till att ersättningskonstruktionen ser annorlunda ut än till särskilda boenden på fastlandet som har fler platser.

Detta dokument är en konsekvensbeskrivning som även innehåller resonemang om vilka risker som följer därav.

Samplanering med andra verksamheter

Ersättningen för Ljusterö särskilda boende bygger till viss del på att samplanering sker med andra omsorgsverksamheter på ön. Det handlar framförallt om nattbemanning men vinster med samplanering kan också ses i delat ledarskap och vikarienyttjande samt beredskap vid extraordinära händelser.

För en utförare som bedriver samtlig verksamhet på ön och som därmed uppnår en viss volym av resurser och därmed personal, bedöms detta vara möjligt. Sårbarhet uppstår om verksamheterna är fragmenterade eller inte bär sig ekonomiskt.

Risker:

- Att omsorgsverksamheterna på ön bedrivs av olika utförare som därmed inte har möjligheten att samplanera resurser.
- Att kostnader för viss omsorgsverksamhet (Ljusterö särskilda boende) i verkligheten belastar andra omsorgsverksamheter såsom hemtjänst och LSS-verksamhet.

Bemanning

Rekryteringsläget för personal inom äldreomsorgen beskrivs generellt (t ex av Sveriges kommuner och landsting, SKL), som besvärligt. Det handlar om att det finns ett underskott av utbildad personal med lämpliga färdigheter. Läget bekräftar även av de omsorgsverksamheter som idag finns på Ljusterö, som upplever svårigheter att rekrytera och behålla utbildad personal.

På grund av det särskilda boendets lilla storlek, förekomsten av ensamarbete samt avsaknaden av ständig chefsnärvaro förutsätts omvårdnadspersonalen ha en hög nivå av utbildning och erfarenhet för att på ett säkert sätt klara sitt uppdrag.

Risker:

- Att utföraren inte lyckas rekrytera utbildad personal till Ljusterö särskilda boende.

Nattbemanning

I förslaget om ersättning ingår att boendet är bemannat med en personal med undersköterskekompetens på natten. Vid behov av dubbelbemanning (planerade och oplanerade insatser) förutsätts personalen i nattpatrullen på Ljusterö träda in. Det är två personal i tjänst i nattpatrullen. De har i dagsläget ett fåtal planerade nattinsatser och larmutryckningar per natt. Detta kan fluktuera över tid. Förslaget innebär att kostnaden för nattbemanning, utöver en personal i tjänst, belastar uppdraget nattpatrull.

Arbetsmiljömässigt är ensamarbete på natten tillåtet. Detta är vanligt till exempel på mindre gruppboendestäder. Utföraren behöver göra en arbetsmiljökonsekvensbeskrivning när verksamheten planeras. Det är då de boendes faktiska behov kan värderas.

Vid särskilda tillfällen, exempelvis vid palliativ vård, kommer utföraren att behöva planera och eventuellt utöka bemanningen utefter dessa behov. Tekniska lösningar behöver utvärderas för att se hur de kan bidra till att utföraren har en säker överblick av brukarnas behov nattetid. Likaså att det finns en chefsberedskap nattetid som kan besluta om eventuella extra åtgärder.

Risker:

- Att personal från hemtjänst på natten är på uppdrag när stöd på det särskilda boendet behövs.
- Att något inträffar som gör att personalen på det särskilda boendet blir oförmögen att tillkalla stödet.
- Att de boendes behov och därmed planerade stöd är så omfattande att permanent dubbel bemanning krävs.
- Att utföraren av hemtjänst på natten ej har fast bemanning på Ljusterö eller är en annan än den som utför verksamheten på Ljusterö särskilda boende.
- Att en privat utförare av uppdraget ej får planeringen av nattbemanning godkänd av Inspektionen för vård och omsorg vid tillståndsprovning.

Hälso- och sjukvård

Särskilda boenden på fastlandet använder idag en jourorganisation för sjuksköterska kl. 17-07. Inställelsetiden är avtalad att vara 30 minuter men är i verkligheten ibland längre. Ett särskilt boende i kommunen har i dagsläget (januari 2019) fast sjuksköterskebemanning på natten.

På Ljusterö särskilda boende kan jourorganisation användas (en leverantör har även ansvaret för hemsjukvården på ön samt för jourbehov nattetid på LSS-boenden). Inställelsetiden är längre än på fastlandet på grund av avstånd och beroende av färjeförbindelse, uppskattningsvis 60-120 minuter.

Den omvårdnadspersonal som arbetar på det särskilda boendet behöver ha en god grundkompetens för att kunna ta emot delegerade HSL-uppgifter samt göra bedömning om när sjuksköterska ska tillkallas.

Bemanning av rehabiliteringspersonal kan planeras utefter brukarnas behov. Det ska inte vara akuta åtgärder som ska åtgärdas av rehabiliteringspersonal, däremot kan behovet och därmed mängden resurser skilja sig åt mellan olika perioder.

En positiv förutsättning är att bemanningen av sjuksköterska på dagtid (tio timmar per dag) är relativt sett hög vilket gör att samtliga planerade insatser möjliga att göra under dagtid med god marginal bör kunna utföras då. Likaså ska vårdplaner och rutiner kunna vara genomarbetade och ständigt uppdaterade som stöd för bland annat omvårdnadspersonalen.

Risker:

- Att omvårdnadspersonalen med ett längre avstånd till sjuksköterska vissa tider får ett ökat ansvar för bedömningsfrågor.
- Att omvårdnadspersonalen inte har den kompetens som krävs (rekryteringsproblem).
- Att inställetidens längd gör att behovet av att tillkalla akuthjälp, dvs genom landstingets organisation, ökar.
- Att beroende av jourorganisation ger bristande kontinuitet för patienterna och ökad risk för vårdskador.

Den professionella relationen mellan undersköterska (omvårdnadspersonal) och sjuksköterska kan beskrivas så här:

Undersköterskor kan aldrig delegeras arbetsuppgifter som bedömning av hälsotillstånd, funktionstillstånd, aktivitetsförmåga och kognitiv förmåga. De får inte heller ordinera eller rekommendera hälso- och sjukvårdande åtgärder. De får inte byta urinkatetrar som är komplicerade (vilket de ofta är), hantera olika typer av infarter där det finns risk för förväxling. De hanterar färdigfyllda subkutana injektioner, men inte injektioner som behöver iordningsställas samt justeras på grund instabilt hälsotillstånd, som t.ex. svängande blodsocker eller patienter i palliativt skede som behöver smärtlindring och ångestdämpande. Personal med reell kompetens men ej formell kompetens är ej heller skyldiga till att ta emot en delegering, utan kan avsäga sig denna uppgift. Hälso- och sjukvårdspersonal är ej heller skyldiga att delegera uppgifter, utan de gör en professionell bedömning utifrån behov och lämplighet. Detta kan göra att det, beroende på vilken personal som arbetar, kan variera dag för dag, om det är beredskapssköterska eller delegerad personal som kommer utföra uppgiften, vilket ökar risk för misskommunikation och att åtgärd uteblir, ökad risk för avvikelser. Delegering får aldrig ske för att lösa personalsituation, av slentrian eller av ekonomiska skäl, utan får endast ske när det ökar patientens kontinuitet och känsla av trygghet med fortsatt god och säker vård. Delegering ska ske mycket sparsamt.

En liten verksamhet är sårbar vad gäller brist på personal och kompetens. En sjuksköterska kan kompensera om omsorgspersonal är borta vid sjukdom alternativt semester medan vice versa ej är möjligt. Det kan finnas svårigheter att bemanna med sjuksköterska med kompetens på grund av tjänstgöringsgrad, ensamt arbete och dåliga kommunikationer som kräver att hon är bilburen. Det kommer krävas att det är en sjuksköterska som har någon form av specialistkompetens som

distriktssköterska eller vård av äldre samt innehar förskrivningsrätt, demensutbildning samt palliativ vård, vilket är svårt att finna. Stor yrkeserfarenhet krävs då det blir ett ensamt arbete med stort ansvar.

I det dagliga arbetet ska sjuksköterskan leda och planera omvårdnadsarbetet, handleda, utbilda och delegera personal. Hon ska ansvara för och utföra medicinska ordinationer, bedöma hälsotillstånd och vidta lämpliga åtgärder, göra riskbedömningar (t.ex. trycksår, nutrition och fall och uppföljningar, dokumentera, delta i teammöten och ronder med läkaren, utforma rutiner samt utveckla kvaliteten i verksamheten. Mycket tid kommer att gå åt till att säkra informationsflöde från sjuksköterska på plats, eventuell beredskapssjuksköterska samt jourberedskap.

KF § 1:20

Dnr. KS 2014/0310 (4)

Förstudie särskilt boende för äldre på Ljusterö**Kommunfullmäktiges beslut**

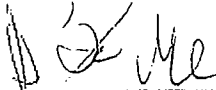
1. Godkänna rapporten om förstudie Ljusterö särskilt boende.
2. Ge Armada Fastighets AB i uppdrag att gemensamt med Vård- och omsorgsnämnden projektera för ett särskilt boende för äldre med tio platser vid Görjansgården, med möjlighet till parboende.
3. Lämplig placering avgörs under projekteringen.
4. Finansiering av projektering sker genom framtida hyra av särskilt boende på Ljusterö som utges till Armada Fastighets AB och som får uppgå till maximalt 2 044 000 kr per år.
5. Vård- och omsorgsnämndens begäran om förstärkt budgetram med 10 373 596 kr per helår från och med 2017 eller när det särskilda boendet står färdigt beaktas i budgeten för 2017.
6. Ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram förslag på ersättning för särskilt boende på Ljusterö inför budget 2017.
7. Se över möjligheten till utökning av den gemensamma lokalytan på Görjansgården vid anslutning enligt (alternativ B) då detta behövs med tanke på större verksamhet med bland annat rullstolar.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav 2013 Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att genomföra en förstudie Ljusterö särskilt boende. Förstudien ska rapporteras under 2014.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen har behandlat ärendet 2015-01-12, KS § 1:9.
- Kommunkansliets tjänsteutlåtande daterat 2014-11-03.
- Utdrag ur Vård- och omsorgsnämndens protokoll 2014-10-28, § 9:8.
- Socialnämndens tjänsteutlåtande daterat 2014-10-15.

Forts. nästa sida
Justeherandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Forts. KF § 8:4

37. Skolnämnden får i uppdrag att genomföra "Bonussystem" inom förskoleverksamhet för att utöka andelen förskollärare och minska antal barn per årsarbetare. Detta ska utvärderas och rapporteras till Kommunstyrelsen tillsammans med månadsuppföljning per november 2018.
38. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterös särskilt boende med 10 platser i samband med Budget och kvalitets- enigheten. Detta ska redovisas till Kommunfullmäktige senast mars månad 2018.
39. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att kartlägga personalens kompetens inom LSS verksamhet och hur mycket av ekonomiska resurser används för kompetensutveckling.
40. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att redovisa utveckling av personer gällande neurologiska diagnoser under tre senaste åren och prognos för framöver utifrån kända omvärldsfaktorer.
41. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda definitionen "Mellanboende" som brukar användas mellan Trygghetsboende och äldreboende och hur kommunen kan utveckla den typen av verksamhet.
42. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur effektiv trygghetsboende drivs i egen regi och hur man kan skapa möjligheter för andra utförare.
43. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att genomföra Silviacertifiering för undersköterskor.
44. Socialnämnden får i uppdrag att redovisa internfördelad budget för flyktingverksamhet (både asylsökande och nyanlända som har fått PUT/TUT) senast januari 2018 i syfte att kvalitetsäkra bokslutsprognosen och budget i balans för 2018.

Forts. nästa sida

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande